

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4Csp/12/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8825200404
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Kovaliková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2025:8825200404.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Barborou Kovalikovou, žalobkyne: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, zastúpený: JUDr. Andrej Cifra, advokát, ul. J. Kráľa 5/A, 948 01 Lučenec, IČO: 37756508, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s., Mlyské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpená Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o. Námestie sv. Egídia č. 93, 058 01 Poprad, IČO: 44250029 o finančné zadostučinenie v sume 2.566,89 eur takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 500,-Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou tunajšiemu súdu dňa 04. 03 .2025 domáhala voči žalovanému zaplataenia finančného zadostučinenia v sume 2.566,89 Eur a náhrady trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnila tým, že Okresný súd Vranov nad Topľou právoplatným rozsudkom zo dňa 07. 06. 2021 sp. zn. 5Csp/31/2020-268 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. 06. 2022 sp. zn. 7CoCsp/5/2022-361 a v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 05. 2024 sp. zn. 1Cdo/13/2023 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni sumu 3.335,48 eur s prísl. a určil, že zmluva o úvere je bezúročná a bezpoplatková. Súčasne Okresný súd Vranov nad Topľou právoplatným rozsudkom zo dňa 31. 01. 2022 sp. zn. 11Csp/81/2021-344 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. 03. 2023 sp. zn. 20CoCsp/46/2022-447 a v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. 06. 2024 sp. zn. 9Cdo/181/2023 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni sumu 1.798,30 eur s prísl. Žalobkyňa má v súlade s § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj len ako „zákon č. 250/2007 Z.z.“) nárok na primerané finančné zadostučinenie od žalovanej, ktorá za viacnásobné porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Pokiaľ má mať finančné zadostučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, treba vychádzať z toho, že primerané finančné zadostučinenie by sa malo rovnať majetkovej ujme, ktorá bola spotrebiteľovi spôsobená. Žalovaný dodávateľ má jednoduchú možnosť sa jej plateniu do budúca vyhnúť tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi. Hoci sa nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci k vzniku ujmy na strane žalobkyne bezpochyby došlo. Žalovaná, ako to vyplýva z rozhodnutia vo veci Okresného súdu Vranov nad

Topľou sp. zn. 5Csp/31/2020 a súčasne z rozhodnutia Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/81/2021 prijala od žalobkyne plnenie, na ktoré jej nárok nevznikol. Bezdôvodné obohatenie sa žalovanej hodnotí ako konanie odporujúce dobrým mravom. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa bola aj s ohľadom na postoj žalovanej vo veci Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5Csp/31/2020 a vo veci Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/81/2021, v ktorom spochybňovala dôvodnosť žalobného nároku, dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného skončenia konania. Prítom je preukázané, že tento stav vyvolala žalovaná, ktorá žalobkyni predložila na podpis úverovú zmluvu v rozpore so zákonom a snažila sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť sumou 5.133,78 eur (3.335,48 eur + 1.798,30 eur). Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, nakoľko bola právoplatne judikovaná bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a súčasne povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie, je preto potrebné považovať finančné zadostučinenie minimálne vo výške 2.566,89 eur, pričom táto čiastka zodpovedá 50% sumy 5.133,78 eur, o ktorú sa žalovaná chcela na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť. Finančné zadostučinenie v celkovej výške 2.566,89 eur považuje jednak za primerané na vyrovnanie ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovanej, súčasne aj za určitú satisfakciu za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovanej trpieť a aj za sankciu postihujúcu žalovanú, ktorá pri dojednávaní úverovej zmluvy závadne konala.

3. K žalobe sa vyjadrila podaním zo dňa 14. 05. 2025 žalovaná, ktorá uviedla, že považuje žalobou uplatnenú výšku primeraného finančného zadostučinenia za neprimeranú a ničím neodôvodnenú. Žalobkyňa uvádza, že treba vychádzať z toho, že primerané finančné zadostučinenie by sa malo rovnať majetkovej ujme, ktorá bola spotrebiteľovi spôsobená. Túto svoju úvahu však nijako bližšie nezdôvodnila a nevedno preto, na základe čoho dospela k takémuto záveru. Žalovaná poukazuje na to, že z rozhodovacej praxe súdov vyplýva pravý opak a teda, že pri určovaní výšky finančného zadostučinenia sa nemožno držať ujmy, ktorá žalobcovi hrozila, pretože tento inštitút nemá slúžiť na finančné obohatenia sa spotrebiteľov. Žalobkyňa svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodnila len svojou úspešnosťou v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia. Žiadne okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ňou uplatnenú výšku zadostučinenia, však neuviedla. Neuviedla žiadne negatívne dôsledky porušenia práva zo strany dodávateľa v okolnostiach tohto prípadu na jej súkromný či spoločenský život. Žalovaná taktiež poukazuje na skutočnosť, že žalobcovi vrátila všetky prostriedky nad poskytnutú istinu úveru, a teda správanie veriteľa nie je spôsobilé privodiť žalobkyni žiadnu ujmu. Žalovaná má za to, že skutočnosť, že úver poskytnutý žalovanou je bezúročný a bez poplatkov je dostatočnou satisfakciou pre žalobkyňu. Je potrebné zdôrazniť, že účelom finančného zadostučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky, alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, či diskriminovaný. Obdobne tak vo vzťahu k danému nároku nejde o paušalizovaný nárok na náhradu škody, či už majetkovej alebo osobnostnej povahy. Vzhľadom k uvedenému považuje žalovaná výšku uplatneného nároku za neprimeranú a neodôvodnenú. Zároveň žalovaná poukazuje na skutočnú funkciu civilného sporového konania v spravodlivom súdnom konaní, v ktorom sa má ochrana poskytovať primeraným spôsobom. Žalovaná je toho názoru, že žalobkyňa zneužíva svoje postavenie na vytvorenie ľahkého a ničím neodôvodneného zisku na úkor žalovanej. Žalobkyňa nepreukázala také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadostučinenia v ňou požadovanej výške. Požadovaná výška primeraného finančného zadostučinenia je zjavne neprimeraná.

4. Následne sa dňa 14. 07. 2025 opäť vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že nárok žalobcu na primerané finančné zadostučinenie je podmienený iba úspešným uplatnením nároku spotrebiteľa z porušenia práva alebo povinnosti. Pre vznik právneho nároku na primerané finančné zadostučinenie (ďalej aj len ako „PFZ“) právna norma § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nič ďalšie nepredpokladá. Argumentácia žalovanej spochybňujúca právny základ nároku na primerané finančné zadostučinenie je aj s poukazom na ustálenú judikatúru zjavne nesprávna a nespôsobilá spochybniť dôvodnosť nároku žalobkyne. Je potrebné zdôrazniť, že primerané finančné zadostučinenie je samostatným právnym nárokom odlišným od nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, na náhradu škody resp. od nároku na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Cieľom tohto nároku, ako už bolo vyššie uvedené, je predovšetkým odradiť dodávateľa od protiprávneho konania a podľa nášho názoru, súčasne pôsobiť preventívne na dodávateľa, aby dobrovoľne upustil resp. nepokračoval

v protiprávnom konaní a napravil jeho následky bez nutnosti podania žaloby spotrebiteľom. Pokiaľ dodávateľovi nehrozí adekvátne sankcia, dodávateľovi sa z finančného hľadiska neoplatí dodržiavať spotrebiteľské predpisy a nemôže dôjsť k naplneniu preventívnej funkcie právneho inštitútu primeraného finančného zadostučinenia (ďalej aj len ako „PFZ“). Pri posudzovaní výšky PFZ treba brať do úvahy aj nasledovné kritéria: Spôsobená materiálna ujma (bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej vo výške 5.133,78 eur), ktorá sa premietla do zníženia rodinného rozpočtu žalobkyne a tým aj do výrazného zníženia životnej úrovne jej rodiny. Trvanie materiálnej ujmy v podobe pokračujúceho bezdôvodného obohatenia od decembra 2017 do marca 2021 – faktor znižovania disponibilných zdrojov rodiny žalobkyne. K dobrovoľnému splneniu nároku žalovavou nedošlo ani po podaní žaloby na súd (súdny spor na OS Vranov nad Topľou sp.zn. 5Csp/31/2020 a súčasne na OS Vranov nad Topľou sp.zn. 11Csp/81/2021). Stres žalobkyne spojený s uplatnením nároku voči veľkej bankovej spoločnosti súdnou cestou. Na strane žalobkyne existujú ďalšie skutočnosti, ktoré odôvodňujú priznanie primeraného finančného zadostučinenia v požadovanej výške: Počet osôb v spoločnej domácnosti bol 4 z toho 2 vyživované deti. Žalobkyňa A. B. pracovala v OD Kaufland a jej manžel ako vodič v PPaC Humenné, pričom mala príjem cca 700 eur mesačne a jej manžel cca 800-900 eur mesačne. Manžel žalobkyne bol pred rokom 2017 dlhodobo PN mal operáciu ramena a hneď po roku reoperáciu. Rodina žalobkyne nevládala platiť výdavky, a preto boli nútení sa z mestského nájomného bytu presťahovať ku svokrovcom. Potom dostali obecný nájomný byt vo vedľajšej dedine, kde sa presťahovali a tým samozrejme vznikli nové výdavky ako platenie nájmu, elektriny, výdavky na pohonné hmoty, keďže bolo potrebné dochádzať do práce, vozit' deti do škôlky neskôr do školy. Po celý čas predchádzajúceho súdneho konania so žalovanou bola rodina žalobkyne v strese a v očakávaní aké bude rozhodnutie súdu a čo bude ďalej nasledovať. Medzi žalobkyňou a jej manželom pod vplyvom situácie často dochádzalo aj k hádkam a pre zlú finančnú situáciu. Žalobkyňa prežívala toto obdobie mimoriadne stresujúco, budila sa a zaspávala s tým, že nevie ako uhradí záväzky. Uvedené skutočnosti v spojitosti s protiprávnymi nárokmi žalovanej mali výrazný vplyv na nemajetkové ujmy, ktoré žalobkyňa utrpela vo sfére osobnej a rodinnej.

5. Podaním zo dňa 25. 08. 2025 sa vyjadrila žalovaná, ktorá nad rámec predchádzajúceho vyjadrenia uviedla, že splnením povinností žalovanej, ktorými bola zaviazaná v základnom konaní bola odstránená aj prípadná tvrdená materiálna ujma, nakoľko poskytnutím plnenia nad rámec zaplatenej istiny žalobkyne sa pozitívne premietlo do rodinného rozpočtu žalobkyne spotrebiteľa a tým aj do zvýšenia životnej úrovne jej a jej rodiny a to s poukazom na tvrdené príjmy rodiny. V tejto súvislosti preto tvrdená ujma žalobkyne nevznikla, resp. jej tvrdené následky boli odstránené. V korelácii s uvedeným je tvrdené trvanie materiálnej ujmy odstránené, nakoľko žalovanou bol vydaný žalobkyne nárok prijatý nad rámec istiny spolu s uplatneným príslušenstvom. Žalovanou zaplatené príslušenstvo vo forme úrokov z omeškania tak prípadné tvrdené zníženie disponibilných zdrojov rodiny žalobkyne vyvracajú. Úroky z omeškania predstavujúce sankciu za oneskorené plnenie boli žalovanou uhradené, preto sa disponibilné zdroje rodiny zvýšili a tvrdené trvanie materiálnej ujmy žalobkyne je bez právneho významu k prejednávanej veci. Žalovaná je s poukazom na uvedené toho názoru, že žalobkyňa zneužíva svoje postavenie na vytvorenie ľahkého a ničím neodôvodneného zisku na úkor žalovanej. Žalobkyňa nepreukázala také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadostučinenia v ňou požadovanej výške. Požadovaná výška primeraného finančného zadostučinenia je zjavne neprimeraná.

6. Súd vo veci pojednával dňa 14. 11. 2025 v prítomnosti žalobkyne a právneho zástupcu žalovanej. Na pojednávaní žalobkyňa uviedla, že čo sa týka podanej žaloby trvá na nej v celom rozsahu pričom nič viac nad rámec písomných vyjadrení už uviesť nechce. Právna zástupkyňa žalovanej poukázala v celom rozsahu na písomné vyjadrenia.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, rozsudkom OS Vranov nad Topľou 5Csp/31/2020 a rozsudkom OS Vranov nad Topľou 11 Csp/81/2021, vyjadreniami strán sporu, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový stav:

8. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou 5Csp/31/2020 zo dňa 07. 06. 2021 právoplatným dňa 15. 07. 2022 a vykonateľným 19. 07. 2022 vo veci žalobcu proti žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia tunajší súd rozhodol takto: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyne sumu 3335,48 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3335,48 eur od 14. 02. 2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní právoplatnosti tohto rozsudku. Určuje, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 120151100 zo dňa 17. 02. 2015 uzatvorenej medzi žalobkyňou a

spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. je bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyni priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.“ Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou 11Csp/81/2021 zo dňa 31. 01. 2022 právoplatným dňa 09. 05. 2023 a vykonateľným 13. 05. 2023 vo veci žalobcu proti žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia tunajší súd rozhodol takto: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1.798,30 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania od 22. 08. 2021 do zaplataenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti zamieťa. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady, bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom uznesení, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“ Žalobkyňa sa podanou žalobou domáha primeraného finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Výšku požadovaného zadostučinenia odôvodňuje poukazom na výšku vzniknutého bezdôvodného obohatenia s tým, že požaduje 1 zo sumy o ktorú sa na jej úkor žalovaná bezdôvodne obohatila.

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ustanovenia tohto zákona sa použijú na zmluvu uzavretú po 30. júni 2024. Vznik právnych vzťahov zo zmlúv uzavretých pred 1. júlom 2024 a nároky vzniknuté z týchto zmlúv sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30. júna 2024.

10. Podľa § 1 ods. 1, 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „združenie“) a označovanie výrobkov cenami. Tento zákon sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky.

11. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom uvedené ustanovenie je potrebné aplikovať v zmysle aktuálne platného a účinného zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže k porušeniu spotrebiteľských práv žalobkyne došlo zmluvou zo dňa 17. 02. 2015, pričom podľa § 53 ods. 1 aktuálneho zákona o ochrane spotrebiteľa sa nároky z uvedenej zmluvy posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30. 06. 2024, t.j. podľa zákona č. 250/2007 Z. z. Citované ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

13. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred

diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

14. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojich práv ustanovených osobitným predpisom v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou sp.zn. 5Csp/31/2020 a 11Csp/81/2021. V predmetných konaniach sa žalobkyňa voči žalovanej domohla vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 5.133,78 Eur z dôvodu, že poskytnutý úver sa má považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa teda relevantným spôsobom preukázala porušenie zákonnej povinnosti dodávateľa poskytnúť spotrebiteľský úver v súlade s právnymi predpismi, predovšetkým v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a od spotrebiteľa nevyžadovať tú časť plnenia, na ktoré nemá nárok. Žaloba je preto čo do základu nároku žalobkyne dôvodná.

15. Keďže výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Z hypotézy právnej normy v časti, na základe ktorej možno priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (zákonom č. 250/2007 Z. z.) a osobitnými predpismi zodpovedá, jednoznačne vyplýva podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva, alebo povinnosti ustanoveného zákonom č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými predpismi spotrebiteľom. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká konkrétna majetková ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

16. Vyhodnotiac všetky okolnosti prípadu súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,00 Eur v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.

17. Spochybňovanie sankčnej funkcie zadosťučinenia žalovanou neobstojí, k čomu súd poukazuje na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, ktorý vo vzťahu k § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. jasne konštatoval (viď bod 18 odôvodnenia daného rozhodnutia), že „Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú.

18. Žalovaná síce tvrdí, že finančné prostriedky žalobkyne vrátila, avšak žalobkyňa od času kedy začalo vznikať bezdôvodné obohatenie žalovanej až do ich vrátenia disponovať nimi nemohla, a teda poškodená preukázateľne bola. Preto súd zohľadnil, že nebyť podanej žaloby žalobkyne, tak sa k sume bezdôvodného obohatenia žalovanej (5 133,78 Eur) zjavne späť nedostanú. Významnou je aj skutočnosť, že žalovaná ani počas konania na 1. stupni neuznala, že sa bezdôvodne obohatila, proti rozhodnutiu prvého stupňa podala odvolanie, kedy odvolací súd potvrdil rozsudok 1. stupňa a taktiež podala aj dovolanie, ktoré bolo odmietnuté.

19. Zjavným cieľom právnej úpravy inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia je priniesť poctivosť, férovosť, transparentnosť a dodržiavanie práva do dodávateľsko- spotrebiteľských vzťahov. Dodávateľ ktorý nič neporuší, nemusí sa obávať, žeby musel plniť primerané finančné zadosťučinenie. Ak ale sám niečo poruší a vytvorí stav, že je daný základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie, tak potom obrana poukazom na to, že „veď sa vlastne nič nestalo, bezdôvodné obohatenie bolo vrátené“ úplne ignorujúca fakt, že za účelom jeho vrátenia spotrebiteľ musel voči právne a ekonomicky silnejšiemu dodávateľovi podstúpiť tortúru súdneho konania alebo obrana s často sa vyskytujúcimi poukazmi na „neopatrnosť“ dlžníka pri uzavretí zmluvy, ktorej obsah dlžník zjavne nemohol okrem podpisu nijako ovplyvniť je nielen alibistická, ale aj nerelevantná.

20. Ak žalovaná poukazovala na dostatočný satisfakčný účinok výsledku konania 5Csp/31/2020 a 11Csp/81/2021 (kde bola žalobkyňa priznaná aj náhrada trov konania), tak aj táto obrana je irelevantná. Vrátením bezdôvodného obohatenia a náhradou trov konania sa žalobkyňa ako spotrebiteľke vrátilo len to, o čo prísť nikdy nemala. Nie je to teda žiadne zadosťučinenie. Trovy konania jej vznikli, lebo sa musela domáhať vydania bezdôvodného obohatenia a vrátené bezdôvodné obohatenie, ani náhrada

trov nie je ich príjem, či zisk, ale len kompenzácia nedôvodného zmenšenia majetku. Ak by preto táto skutočnosť bola dôvodom pre nepriznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa by bolo zbytočným. Nemalo by žiaden sankčný a odradzujúci (súčasne preventívny) účinok na dodávateľov, ak by pri zjavnom porušení práv spotrebiteľov mohli sa vyhnúť sankcii v podobe platenia finančného zadosťučinenia len tým, že prídu o svoje nedôvodne nadobudnuté nároky a že len budú musieť kompenzovať spotrebiteľovi vynaložené trovy konania. Súd preto považoval priznanie finančného zadosťučinenia za dôvodné.

21. K výške požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňou odvodzovanej od výšky bezdôvodného obohatenia treba uviesť, že výška primeraného finančného zadosťučinenia sa vôbec nemusí (i keď môže) odvíjať od výšky bezdôvodného obohatenia.

22. Primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je čo do výšky zákonom nijako konkrétne stanovené, klasifikované, či limitované, nie sú naň žiadne tabuľky či osobitné kritériá, základným a určujúcim kritériom v zmysle zákona je jeho primeranosť, ktorú súd posudzuje podľa vlastnej úvahy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci. Keďže zákon okrem primeranosti nestanovuje žiadne konkrétne kritériá, ktoré by spotrebiteľ mal tvrdiť a dokazovať, neobstojí obrana žalovanej o nedostatočnom odôvodnení či preukázaní výšky požadovaného zadosťučinenia žalobkyňou. Žalobkyňa odôvodnila výšku požadovaného zadosťučinenia, keď uviedla, že o ju odvodzuje od výšky bezdôvodného obohatenia žalovanej vo výške 1/2. Úvaha zvolená žalobkyňou pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvodzujúca ho od sumy, o ktorú sa žalovaná na ich úkor bezdôvodne obohatila, nepochybne má určitú logiku vo vzťahu k preventívnej a odradzujúcej funkcii primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko odradiť dodávateľa od recidívy môže práve jeho uvedomenie si, že čím vyššiu sumu od spotrebiteľa bude nedôvodne žiadať, či nedôvodne ju prijme, tým vyššie finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľom následne bude musieť poskytnúť, preto odradzujúci účinok vo vzťahu k tomu, aby sa žalovaná v budúcnosti nedomáhala na spotrebiteľoch nedôvodných plnení v takej výške, môže byť práve v takom prípade naplnený. To ale neznamená, že výška zadosťučinenia musí byť nevyhnutne matematicky zhodná so sumou, alebo s nejakou časťou sumy, o ktorú sa veriteľ chcel obohatiť či obohatil. Súd v okolnostiach veci za primeranú sumu zadosťučinenia považoval sumu 500 eur.

23. K nedôvodnosti obrany žalovanej ohľadom ňou tvrdenej absencie ujmy na strane žalobkyne a k nedôvodnosti tvrdenia, že ujma bola kompenzovaná už vrátením bezdôvodného obohatenia, súd poukazuje tiež na závery súdnej praxe, cit. „Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinná preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde“ (citované z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp/25/2021, ďalej k tomu pozri napr. rozsudky KS v Prešove sp. zn. 20CoCsp/31/2021, 10CoCsp/23/2020, 20CoCsp/39/2021, 20CoCsp/43/2020, 3CoCsp/2/2021).

24. Súd dáva do pozornosti vo vzťahu k nedôvodnosti obrany žalovanej tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/80/2020, kde bol vykonaný dovolací prieskum rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd k otázke ujmy uviedol, že samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Voči rozhodnutiu odvolacieho súdu a dovolacieho súdu tam žalovaný dodávateľ (banka) podal ústavnú sťažnosť, ktorú Ústavný súd SR uznesením sp. zn. I. ÚS 544/2023 odmietol. V ústavnej sťažnosti okrem iného banka namietala, že odvolací súd vôbec nešpecifikoval, aká ujma mohla žalobcom hroziť, pričom hrozba takej ujmy nebola v konaní ani len tvrdená. Ústavný súd pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade nezistil, konštatoval, že krajský súd interpretoval sporný § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. z pohľadu širšej ochrany spotrebiteľa, aplikujúc teleologickú výkladovú metódu. Ak sťažovateľka krajskému súdu predovšetkým vytýkala, že ponechal bez povšimnutia jej námietku, že žalobcom žiadna ujma nemohla vzniknúť, či čo i len hroziť, tak podľa ústavného súdu dostala odpovede od odvolacieho súdu na podstatné a najzásadnejšie argumenty. Konkrétne ústavný súd poukázal na záver (viď bod 13 jeho

odôvodnenia), že súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla. Postačuje totiž iba možnosť vzniku takejto ujmy. Ústavný súd v závere dodal, že konajúce súdy v prejednávanej veci uprednostnili výklad v prospech spotrebiteľa a jeho ochrany, pričom predostretá argumentácia sťažovateľky podľa neho tento prvok vyššieho stupňa ochrany žalobcov ako slabšej zmluvnej strany nezohľadňuje. Súd poukazuje aj na bod 20 odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR.

25. Pri posúdení dôvodnosti výšky požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia je potom treba vychádzať z toho, že toto zadosťučinenie má niekoľko funkcií. V zmysle záverov bohatej súdnej praxe možno tak hovoriť o funkcii satisfakčnej, sankčnej, odradzujúcej, odmeňujúcej. Pri určení jeho výšky súd musí zohľadniť viaceré relevantné okolnosti, a to napríklad či nejde v prípade postupu a konania dodávateľa o recidívu, aká bola intenzita a trvanie porušenia a dôsledky konania dodávateľa, ekonomický dopad nečestného konania dodávateľa na spotrebiteľa, ako aj skutočnosť, či už napríklad nebolo poskytnuté zadosťučinenie spotrebiteľovi aj v inej podobe. Toto všetko tu súd zohľadnil a dospel ako k primeranej sume zadosťučinenia k sume 500,- eur. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochyb o tom, že zapltenie nedôvodných nárokov žalovanej zo strany žalobkyne logicky znamenalo zásah do majetkovej sféry žalobkyne. Následná nutnosť domáhať sa nápravy až cestou súdu znamenala logické obmedzenie komfortu spotrebiteľa, brala mu čas a klud. Žalobkyňa sa tu musela aktívne domáhať svojho nároku, musela vyhľadať advokáta, ktorý ju v konaní zastupoval. Na druhej strane, vo vzťahu k výške zadosťučinenia a k tomu, že nemožno ju automaticky rovnať sume bezdôvodného obohatenia, nemožno opomenúť, že žalobkyňa pri vstupe do úverového vzťahu so žalovanou (bankou) logicky musela rátať s tým, že s úverom za normálnych okolností sú spojené určité úroky a poplatky, teda že bude musieť hradiť nielen istinu, ale aj určitú odplatu za poskytnutie úveru.

26. Suma primeraného finančného zadosťučinenia žiadanej žalobkyňou vo výške až 2.566,89 eur podľa názoru súdu bola vzhľadom na okolnosti veci zjavne neprimeraná. Súd zohľadnil napr. sumy, ktoré sa priznávajú obetiam trestných činov, alebo pozostalým obetí pri dopravných nehodách, alebo sumy priznávané poškodeným pri ujmach na zdraví. Ak podľa zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia napr. šok ľahkého stupňa podľa položky 246 sadzieb bodového hodnotenia za bolesť pri úrazoch je hodnotený počtom bodov 20, čo napr. v roku 2015, teda v roku podpisu zmluvy žalobkyňou v základnom konaní znamenalo pri hodnote bodu 17,16 eur bolestné vo výške 343,20 eur, tak potom podľa názoru súdu v tomto prípade, kedy neboli zistené ani tvrdené žiadne mimoriadne následky u žalobkyne a jej živote (nad rámec toho, čo logicky vyplýva z toho, že nedôvodne prišla na istú dobu o časť finančných prostriedkov), ani žalobkyňi ako primerané finančné zadosťučinenie za útrapy spojené s porušením ich práv nemožno priznať sumu vyše 2 000,- eur. Ak z iných obdobných sporov o primerané finančné zadosťučinenie sú súdu známe prípady, kde boli spotrebiteľom priznané nižšie sumy, ako tu žalobkyňa žiadala, a to aj v situácii, kde dodávateľ pri vymáhaní predmetnej sumy postupoval voči spotrebiteľovi mimoriadne agresívne, telefonicky obťažoval príbuzných spotrebiteľa so žiadosťami o plnenie, osobne navštevoval pri vymáhaní nedôvodného plnenia domácnosť spotrebiteľa, podával trestné oznámenia a podobne, tak súd v rámci proporcionality a primeranosti musel zohľadniť, že tu o žiadny taký prípad nešlo, aspoň nič také žalobkyňa netvrdila a nepreukázala. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie nebolo by tu namieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona. Preto súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 500,- eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

27. Súd obranu žalovanej v spore s výnimkou dôvodného tvrdenia o neprimeranej výške zadosťučinenia nepovažoval za dôvodnú. Súd v danom prípade zvažil všetky okolnosti prejednávanej veci a dospel k názoru, že je potrebné žalobe vyhovieť práve čo do sumy 500 eur. Podľa názoru súdu pri opodstatnených nárokoch spotrebiteľov uplatnených za takých okolností, ako v tu súdnej veci, nestačí len strohé konštatovanie súdu o porušení práv a vydanie bezdôvodného obohatenia, ale je potrebné tento proces zavŕšiť priznaním aj finančnej kompenzácie odrážajúcej ujmu, ktorú spotrebiteľ utrpel pri súdnej a inej konfrontácii s dodávateľom.

28. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

29. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná, lebo mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto má právo na plnú náhradu trov konania iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove, konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, 24Co/49/2017 zo dňa 22. 02. 2018, 18Co/92/2018 zo dňa 16. 01. 2019).

32. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.